

Appendix I. Text ST/SC

Authored and recorded Sept. 1994 by Phailyn Yupanon.

ST/SC.1 ปลาย เดือน ก่อน ดิฉัน ไป กรุงเทพฯ.
plaaaj dyan kòon dichán paj krungthéeb
end month before 1Sg.FEM go Bangkok

“At the end of last month, I went to Bangkok.”

Q 1) เธอไปที่ไหน ‘Where did she go?’

ST/SC.2 พอ ถึง เวลา กลับ บ้าน ก็ ทราบ ข่าว ว่า น้ำ กำลัง จะท่วม.
phoo thýŋ weelaa klàb bāan kǎ sǎab khàaw wǎa náam kamlaŋ cà? thúam
just.as reach time return house consequently know news COMP water PROG IRRREAL flood

“When it came time for me to return, I heard that it was going to flood.”

Q 2) เธอทราบข่าวอะไร ‘What news did she hear?’

ST/SC.3 ข่าว นี้ ทำให้ เป็น ท่วง
khàaw níi tham háj pen hùanŋ
news this.(AdN) make so.that be worried

“This news made me worried...”

Q 3) ข่าวนี้ทำให้เป็นอย่างไร ‘How did this news make her feel?’

ST/SC.4 เพราะ ว่า น้ำ ไม่ เคยท่วม มา เจ็ด ปี แล้ว.
phrǎw? wǎa náam máj khəaj thúam maa cèd pii léew
because COMP water NEG ever flood come seven year already

“since it hadn't flooded for the past seven years.”

Q 4) น้ำไม่เคยท่วมมานานเท่าไรแล้ว ‘How many years had it been since it last flooded?’

ST/SC.5 ขณะ ที่ กลับ จาก สนาม บิน ก็ เห็น คน เป็น จำนวน มาก อยู่ ที่ สี่
khanà? thii klàb càag sànaam bin kǎ hén khon pen camnuan mǎag jùu thii sǐi
time REL return from field fly consequently see person be amount much be.at at four

แยก

jǐeŋ

separate

“While I coming home from the airport, I saw lots of people at the intersection...”

Q 5) เธอเห็นคนเป็นจำนวนมากที่ไหน ‘Where did she see a lot of people?’

ST/SC.6 เพราะ ทุก คน กำลัง ดู ว่า น้ำ จะ ขึ้น มาก หรือ เปล่า.
 phrɔ̄? thúg khon kamləŋ duu wâa náam cà? khÿn mâag rÿy plàaw
because all person PROG look COMP water IRREAL increase much or no

“out looking to see whether the water was going to rise a lot or not.”

Q 6) เขากำลังดูอะไร ‘What were they doing?’

(new paragraph)

ST/SC.7 ซึก สอง สาม ชั่วโมง ต่อ มา น้ำ ก็ท่วม ที่ ถนน ข้าง หน้า บ้าน
 ʔig sɔ̄wɔŋ sǎam chámooŋ tɔ̄ maa náam kǐ thúam thii thanɔ̄n kháaŋ nǎa bǎan
another two three hour continue come water consequently flood at street side front house

ใน หมู่ บ้าน.
 naj mnuu bǎan
in group house

“Two or three hours later, the water started flooding on the street in front of our house, in this village.”

Q 7) ซึกกี่ชั่วโมงน้ำท่วมถนน ‘How many hours later did it flood?’

ST/SC.8 น้ำท่วมราว ๓ สาม วัน.
 náam thúam raaw (redup) sǎam wan
water flood approximately REDUPL three day

“It flooded for about three days.”

Q 8) น้ำท่วมกี่วัน ‘How many days did it flood?’

ST/SC.9 โรงเรียน หลาย โรงเรียน ที่ อยู่ ใกล้ แม่น้ำ ต้อง ปิด หนึ่ง อาทิตย์.
 roongrian lǎaj roongrian thii jùn klǎj mɛ̄nǎam tɔ̄wɔŋ pít nÿŋ ʔaathid
school many school REL be.at close river must close one week

“Many schools near the river had to close for a week.”

Q 9) โรงเรียนปิดนานเท่าไร ‘How long were the schools closed?’

ST/SC.10 เด็ก ๆ ดีใจ มาก แต่ ผู้ใหญ่ รู้สึก เป็นห่วง.
 dèg (redup) diicaj máag tɛ̄e phúu jàj rúusÿg pen huəŋ
child REDUPL glad much but person large feel be worried

“The children were happy, but the adults were worried.”

Q 10) เด็ก ๆ รู้สึกอย่างไร ‘How did the children feel?’

(new paragraph)

ST/SC.11 ต่อ มา อีก สอง อาทิตย์ ฝน ตกหนัก เพราะ มี พายุ ชื่อ แฮรี่ เข้า ทำ
tòe maa ʔiig sǝwng ʔaatháid ʔǝn tòg nàg phrǝʔ mii phaajǝn? chǝy Harry khǝw tham
continue come another two week rain fall heavy because exist storm name Harry enter make

ให้ น้ำท่วม ครั้ง ที่ สอง.

hǝj náam thǝam khǝng thǝi sǝwng
so.that water flood instance REL two

“Two weeks later, it rained really hard since a tropical storm called ‘Harry’ came through; that made it flood a second time.”

Q 11) พายุชื่ออะไร ‘What was the name of the storm?’

ST/SC.12 ครั้ง นี้ น้ำ น้อย กว่า ครั้ง แรก ราว ๆ ห้า เซนติ
khǝng nǝi náam nǝwǝj kwǝa khǝng réeg raaw (redup) hǝa sen
instance this.(AdN) water less more.than instance first approximately REDUPL five centimeter

“This time, the water level rose about five centimeters less than the first time.”

Q 12) น้ำท่วมครั้งที่สองน้อยกว่าครั้งแรกเท่าไร ‘The second time it flooded, how much lower was the water than the first time?’

ST/SC.13 แต่ น้ำ ขึ้น ช้า และ ลง ช้า.
tǝe náam khǝn cháa léʔ loŋ cháa
but water increase slow and descend slow

“but it rose slowly and went down slowly.”

Q 13) น้ำครั้งนี้เป็นอย่างไร ‘What was the water like this time?’

ST/SC.14 โรงเรียน ต้อง ปิด อีก สอง วัน.
roongrian tòg pǝid ʔiig sǝwng wan
school must close another two day

“The schools had to close for another two days.”

Q 14) โรงเรียนต้องปิดอีกกี่วัน ‘How many more days did the schools have to close?’

(new paragraph)

ST/SC.15 เมื่อ สอง สาม วัน ก่อน ฝน ตกหนัก มาก
mǝyǝ sǝwng sǝam wan kǝwǝn ʔǝn tòg nàg máag
PAST two three day before rain fall heavy much

“Two or three days ago, it rained really hard...”

Q 15) ฝนตกหนักเมื่อไร ‘When did it rain hard?’

ST/SC.16 ทำ ให้ น้ำ จาก ทาง เหนือ ไหล บ่า ลง มา จน น้ำ พ้วม เป็น ครั้ง
tham háj nǎam càag thaang nǎa láj bàa loŋ maa con nǎam thúam pen khráŋ
make so.that water from way north flow flow.heavily descend come so.that water flood be instance

ที่ สาม.
thíi sǎam
REL three

“which made the rivers to the north flow really heavily down to here so that now it's going to flood a third time,”

Q 16) น้ำไหลมาจากไหน ‘Where did the water come from?’

ST/SC.17 แต่ ไม่ ทราบ ว่า น้ำ จะ พ้วม มาก กว่า ครั้ง อื่น หรือ เปล่า.
tèe máj sǎab wǎa nǎam cà? thúam máag kwàa khráŋ ?yyn rǎy plǎaw
but NEG know COMP water IRREAL flood much more.than instance other or no

“but I don't know yet whether it's going to flood more than the other times or not.”

Appendix II. Text ST1

Adapted and recorded Sept. 18, 1993 by Watsana Doklamyai.

ST1.1 นาย สุรชัย บุญยามิน ประชา สงเคราะห์ จังหวัด เชียงราย ชี้แจง ว่า ขณะ นี้ ตน
naaj sùràd bunjaamin prachaa sǎngkhrǎ? caŋwàd chiangraaj chíi ceeng wáa khaaná? níi ton
Mr. Surat Bunyamin public welfare province Chiang.Rai point explain COMP time this.(AdN) self
ได้ ร่วม มือ กับ จังหวัด และ ศูนย์ พัฒนา และ สงเคราะห์ ชาว เขา จังหวัด
dǎj rúam myy kǎb caŋwàd lé? sǎn phádtanaa lé? sǎngkhrǎ? chaaw khǎw caŋwàd
able join.in.doing hand with province and center develop and welfare people mountain province

เชียงใหม่

chiangraaj

Chiang.Rai

"Mr. Surat Bunyamin of the Chiang Rai Department of Public Welfare stated that he is currently working together with the province and the Chiang Rai Hill Tribes Development and Welfare Center..."

Q A1) นายสุรชัย บุญยามิน เป็นใคร 'Who is Mr. Surat Bunyamin?'

Q B1) นายสุรชัย บุญยามิน ได้ร่วมมือกับใคร 'With whom did Mr. Surat Bunyamin cooperate?'

ST1.2 จัด ทำ โครงการ สร้าง ชีวิต ใหม่ และ โครงการ รณรงค์ต่อต้าน การ ค้า
càd tham khroongkaan sǎaŋ chiiwít mǎj lé? khroongkaan ronnarong tòtáan kaan khǎa
arrange make project build life new and project fight resist NOM sell

ประเวณี

praweenii

sexual.intercourse

"to organize a project to help people rebuild their lives and to fight prostitution."

Q A2) เขาจัดทำโครงการอะไร 'What project did they organise?'

ST1.3 อัน เป็น นโยบาย ของ รัฐบาล ที่ จะ พยายาม กระจาย ไป ทั่ว ทุก ภาค
ʔan pen nájooobaaj khǎw rǎdtabaan thii cà? phajaajaam kracaaj paj thǎa thúg pháag
REL be policy POSS government COMP IRREAL attempt disseminate go complete all region

โดย จะ เน้น ใน เขต ภาค เหนือ ก่อน

dooj cà? nén naj khèed pháag nǎa kǎw

by IRREAL emphasize in boundary region north before

"It has been the policy of the government (to eliminate prostitution) throughout every region with emphasis being placed first in the north, specifically beginning in Chiang Rai, then following in Chiang Mai, Phayao and Lampang."

Q B2) รัฐบาลพยายามจะกระจายนโยบายไปที่ไหน 'Where has the government been trying to enforce this policy?'

Q A3) รัฐบาลจะเน้นที่ไหนก่อน 'Where is the government giving emphasis to first?'

ST1.4 โดย เฉพาะ เชียงราย เชียงใหม่ พะเยา และ ลำปาง ตาม ลำดับ
 dooj chaphs? chianraaj chiangmàj phayaw lé? lampaaŋ taam lamdàb
 by specific Chiang.Rai Chiang.Mai Phayao and Lampang following series

"It has been the policy of the government (to eliminate prostitution) throughout every region with emphasis being placed first in the north, specifically beginning in Chiang Rai, then following in Chiang Mai, Phayao and Lampang."

Q B3) จะเริ่มที่จังหวัดไหนก่อน 'What province with they begin with?'

ST1.5 เนื่องจาก เห็น ว่า ใน เขต จังหวัด ดัง กล่าว มี ผู้ หญิง นิยม ไป ขาย บริการ
 nýaŋ càag hén wáa naj khèed caŋwàd daŋ klàaw mii phúu jìŋ níjom paj kháaj boorikaan
 since since see COMP in boundary province as say have person female like go sell service

ทาง เพศ เป็น จำนวน มาก จน กลาย มา เป็น ปัญหา ทาง สังคม และ การ
 thaaŋ phèed pen camnuan máag con klaaj maa pen panháa thaaŋ sáŋkhom lé? kaan
 way sex be amount much so.that change come be problem way society and NOM

แพร่ เชื้อ เอดส์ อยู่ ใน ขณะ นี้
 phrèe chýa ?èed jùu naj khaaná? níi
 disseminate germ AIDS INCMPLTV in time this.(AdN)

"since it is now so common in these provinces for women to engage in prostitution that it has become a social problem and is causing the spread of AIDS."

Q A4) อาชีพนี้ทำให้เกิดปัญหาอะไร 'What social problems result from this type of work?'

Q B4) ผู้หญิงในเขตภาคเหนือนิยมทำงานอะไร 'Work type of work do many woman in the northern region do?'

(new paragraph)

ST1.6 โครงการ นี้ จะ เน้นหนัก ไป ใน เรื่อง ของ การ ส่งเสริม อาชีพ หรือ
 khroonkaan níi cà? nén nàg paj naj rýaŋ khwóng kaan sòŋsòem ?aachíib rýy
 project this.(AdN) IRREAL emphasize heavy go in subject POSS NOM encourage occupation or

ฝึกฝน อาชีพ ให้ แก่ หญิง ที่ เลิก จาก การ ประกอบ อาชีพ โสเภณี แล้ว
 fýgfôn ?aachíib háj kèe jìŋ thii lóog càag kaan prakwòb ?aachíib sòopheenii léew
 train occupation for to female REL give.up.doing from NOM perform occupation prostitute already

และ ต้องการ จะ เปลี่ยน อาชีพ ใหม่
 lé? tóŋkaan cà? phan ?aachíib màj
 and want.to IRREAL change occupation new

"The project places heavy emphasis on promoting the development of occupational skills for women who have left prostitution and desire new occupations."

Q A5) โครงการนี้เป็นโครงการสำหรับผู้หญิงประเภทไหน 'What group of woman is this project intended for?'

Q B5) โครงการนี้จะเน้นหนักในเรื่องอะไร 'What will this project emphasize?'

ST1.7 เท่า ที่ ผ่าน มา ผู้ เข้า ร่วม โครงการ ส่วน ใหญ่ 90% จะ เป็น หญิง ที่
 thâw thii phaan maa phuu khaw ruam khroonkaan sun jaj 90% ca? pen jing thii
same REL pass come person enter join.in.doing project part large 90% IRREAL be female REL

เคย ขาย บริการ ทาง เพศ มา ก่อน
 khoej khaj boorikaan thaaj phaed maa koon
ever sell service way sex come before

“Thus far, 90% of the participants have been women who previously had worked as prostitutes.”

- Q B6) ผู้เข้าร่วมโครงการ 90% จะเป็นผู้หญิงประเภทไหน ‘90% of the participants in the project have been woman of what type?’

ST1.8 โครงการ นี้ ได้ รับ ความ สนใจ อย่าง มาก เพราะ อาชีพ ที่
 khroonkaan nii dai rab khwaam soncaj jaa? maag phr? ?aachhib thii
project this.(Adv) obtain receive NOM interested.in in.manner.of much because occupation REL

ฝึก ให้ นี้ ทาง ราชการ จัด หา ตลาด รอง รับ ให้ ด้วย
 fyg haj nii thaaj raadchakaan cad haa talaad roong rab haj duaj
practice for this.(Adv) way government.service arrange look.for market collect receive for also

“The project has raised much interest since the government has been looking for a market for the newly acquired occupational skills.”

- Q A6) ใครจะจัดตลาด ‘Who is finding a market?’
 Q B7) ทางราชการจะทำอะไร ‘What is the government doing?’

(new paragraph)

ST1.9 ขณะ นี้ มี การ อบรม ฝึก อาชีพ ด้าน การ ทำ ผ้า ห่ม นวม การ
 khan? nii mii kaan ?dbrom fyg ?aachhib daan kaan tham pha hom nuam kaan
time this.(Adv) have NOM train practice occupation side NOM make cloth cover padding NOM

ตัด เย็บ เสื้อ ผ้า และ งาน หัตถกรรม ด้าน อื่น ๆ
 taed jeb sya pha le? naan hadthakam daan ?yyn (redup)
cut sew shirt cloth and work handicrafts side other REDUPL

“Currently, training is being provided in quilt-making, tailoring, and various other handicrafts.”

- Q A7) ยกตัวอย่างการฝึกอาชีพ 1 อย่าง ‘Give one example of the type of training that has been provided.’

ST1.10 มี หญิง สาว เข้า ร่วม อบรม และ มี อาชีพ ใหม่ แล้ว มาก กว่า 200
 mii jing saaw khaw ruam ?dbrom le? mii ?aachhib maj leew maag kwaa 200
have female adolescent enter join.in.doing train and have occupation new already much more.than 200

คน
 khon
person

“More than 200 young women have entered into training and begun new occupations.”

- Q A8) เรามีอาชีพใหม่แล้วกี่คน ‘How many people have begun new vocations?’
 Q B8) ใครเข้าร่วมอบรม ‘Who has participated in the training?’

ST1.11 โครงการ นี้ ได้ รับ ความ ร่วม มือ จาก สื่อสาร มวล ชน ใน
 khroongkaan nǐi dǎj ráb khwaam rǐam myy càag sǔysǎan muan chon naj
 project this. (Adv) obtain receive NOM join.in.doing hand from communicate mass people in

จังหวัด เชียงราย
 caṅwàd chiangraaj
 province Chiang.Rai

“The project has received the assistance of mass media organizations in Chiang Rai province...”

Q B9) โครงการนี้ได้รับความช่วยเหลือจากใคร ‘From whom has this project received assistance?’

ST1.12 ซึ่ง ได้ ตั้ง เป็น ชมรม “ต่อต้าน การ ค้า ประเวณี” ของ จังหวัด ขึ้น
 sǔng dǎj lǐeṅ pen chomrom tǔwǎan kaan khǎa praweenii khǔwǎṅ caṅwàd khǔn
 REL PAST establish be association resist NOM sell sexual.intercourse POSS province increase

“which have established an association called ‘Against Prostitution’...”

Q A9) ได้ตั้งชมรมอะไรขึ้น ‘What association has been established?’

Q B10) “ต่อต้านการค้าประเวณี” เป็นชื่อของอะไร “‘Against Prostitution’ is the name of what?”

ST1.13 โดย มี หัว หน้า สถานีวิทยุ กระจาย เสียง แห่ง หนึ่งใน จังหวัด เป็น ประธาน
 dooj mii hǎa nǎa sathǎanǐi wídtǎajǐ? kracaaj sǎṅ hǐṅ nǔṅ naj caṅwàd pen prathaan
 by have head face station radio disseminate noise place one in province be chairman

ชมรม
 chomrom
 association

“with the head of one of the radio stations as the director of the association.”

Q A10) ใครเป็นประธานชมรม ‘Who is the director of this association?’

Appendix III. Text ST2

Adapted and recorded Sept. 18, 1993 by Watsana Doklamiyai.

ST2.1 กล่าว กัน ว่า การ ศึกษา ทุก วัน นี้ เขา สอน ให้ เรียน เรื่อง ไกล ตัว
klàaw kan wáa kaan syǵsǵaa thǵg wan nǵi kháw sǵwǵn háj rǵan rǵyǵn klaj tua
say mutually COMP NOM study all day this.(AdN) 3.HUM teach so.that study subject distant self
ห่าง ไกล จาก ชุมชน และ ธรรมชาติ รอบ ตัว
háag klaj càag chumchon lé? thammacháad rǵwǵb tua
far distant from assembly and nature around self

“Currently in education, students are taught subjects that have little to do with themselves, their communities or their environment.”

- Q A1) การศึกษาทุกวันนี้สอนให้เรียนเรื่องอะไร ‘In current education, what are the subjects that students are taught like?’

ST2.2 อัน ทำให้ ความ รัก ความ ผูกพัน ที่ เคย มี ต่อ ชุมชน และ
ʔan tham háj khwaam rág khwaam phǵugphan thǵi khǵwǵj mǵi tǵw chumchon lé?
REL make so.that NOM love NOM bind REL ever have towards assembly and
ธรรมชาติ ลด น้อย ลง ซึ่ง ไม่ เป็น ผล ดี เลย
thammacháad lǵd nǵwǵj loŋ sǵyŋ mǵj pen phǵǵn dǵi lǵwǵj
nature decrease less descend REL NEG be result good exceedingly

“This causes decreasing levels of attachment to the child's community and environment, which is not a good result.”

Q B1) การสอนดังกล่าวมีผลอย่างไร ‘What is the result from teaching that way?’

- Q A2) การสอนดังกล่าวมีผลดีหรือไม่ดี ‘Does that kind of education lead to good or bad results?’

ST2.3 นอก จาก การ ศึกษา จะ ดึง คน ออก จาก ชุมชน และ ธรรมชาติ รอบ ข้าง
nǵwǵg càag kaan sǵyǵsǵaa cà? dǵyŋ khon ʔwǵwǵg càag chumchon lé? thammacháad rǵwǵb khǵáag
outside since NOM study IRREAL pull person leave from assembly and nature around side
แล้ว
léaw
already

“Beside pulling people away from their community and environment,”

- Q B2) การศึกษาจะดึงคนให้เป็นอย่างไร ‘What does education do to people?’

ST2.4 การ ศึกษา ซึ่ง เรา รับ แบบ อย่าง มา จาก ชาติ ตะวันตก นี้
kaan syǵsǵaa sǵyŋ raw ráb bǵeǵb jǵaag maa càag cháad tawantǵg nǵi
NOM study REL 1Pl receive style in.manner.of come from nation west this.(AdN)

“educational practices, which we have modeled after western nations.”

- Q B3) การศึกษาได้รับแบบอย่างมาจากที่ไหน ‘Where has the model of Education come from?’

ST2.5 ยัง มี ส่วน ทำ ลาย ความ รับผิดชอบ ของ พ่อ แม่ ใน การ ให้ การ ศึกษา
 jaŋ mii sùan tham laaj khwaam rábphìdchǎwǎb khǎwŋ phǎw mǎe naj kaan háj kaan sýgsǎa
 yet have part make pattern NOM responsibility POSS father mother in NOM give NOM study

อบรม ลูก
 ?òbrom lúŋ
 instruct child

“also contribute to the breakdown in the responsibility on the part of parents in the instruction of their children...”

Q A3) การศึกษามีผลอย่างไรต่อพ่อแม่ ‘What affect has education had upon parents?’

ST2.6 เพราะ คิด ว่า ครู ทำ หน้าที่ นี้ อยู่ แล้ว
 phrǎ? khíd wǎa khruu tham náathǐi níi jùu léew
 because think COMP teacher make duty this.(AdN) INCMPLTY already

“since they think teachers already are fulfilling that duty.”

- Q A4) พ่อแม่คิดว่าภาระสอนเป็นหน้าที่ของใคร ‘Who do parents think has the responsibility for education?’
- Q B4) ทำไมการศึกษาทำลายความรับผิดชอบของพ่อแม่ ‘Why is the responsibility of parents breaking down?’

ST2.7 ลูกเคารพ เชื่อฟัง พ่อแม่ น้อยลง เพราะ เชื่อมั่น ว่า ตน มีความ
 lúŋ khawrób chýa faŋ phǎw mǎe nǎwǎj loŋ phrǎ? chýa mǎn wǎa ton mii khwaam
 child show.respect believe listen father mother less descend because believe firm COMP self have NOM

รู้ เท่า เท่า หรือ สูง กว่า พ่อแม่
 rúu thǎw than rýy sǎnŋ kwǎa phǎw mǎe
 know same in.time or high more.than father mother

“Children respect and obey their parents less because they really believe that they know as much or more than their parents.”

- Q A5) ลูกที่มีการศึกษาที่ห่างพ่อแม่อย่างไร ‘How do children who have gone to school behave towards their parents?’
- Q B5) ลูกเชื่อมั่นว่าอย่างไร ‘What is it that children really believe?’

ST2.8 และ คน ใน ชนบท ส่วนใหญ่ คิด ว่า การ ศึกษา เรียน รู้ เกิด ขึ้น เฉพาะ ใน
 lé? khon naj chonnabòd sùan jàj khíd wǎa kaan sýgsǎa rian rúu kòod khýn chaphǎ? naj
 and person in country part large think COMP NOM study study know happen increase specific in

โรงเรียน เท่านั้น
 roonrian thǎwnǎn
 school only

“and most people in rural areas think that education can happen only in schools.”

- Q A6) คนในชนบทส่วนใหญ่คิดว่าการศึกษาก่อเกิดขึ้นที่ไหนบ้าง ‘Where do people in rural areas think education can happen?’

(new paragraph)

ST2.9 จาก สภาพ การณ์ ของ การ ศึกษา ดัง กล่าว ทำ ให้ ชุมชน ปล่อย วาง เรื่อง
càag sapháab kaan khwóng kaan sygsáa dag kláaw tham háj chumchon pláj waang rýaŋ
from condition situation POSS NOM study as say make so.that assembly release lay about

การ ศึกษา ให้ เป็น หน้าที่ ของ รัฐ แต่ ฝ่าย เดียว
kaan sygsáa háj pen náathii khwóng rád tæe fáaj diaw
NOM study so.that be duty POSS state but side single

“Because of these conditions, communities leave the issue of education to the government alone;”

- Q B6) ชุมชนให้การศึกษาเป็นหน้าที่ของใครบ้าง ‘To who do communities of people give the responsibility regarding education?’

ST2.10 ไม่ กล้า ร่วม คิด ร่วม ทำ เพราะ รู้สึก ว่า ตน รู้ น้อย กว่า
mâj kláa rúam khíd rúam tham phró? rúusyǝg wáa ton rúu nówj kwáa
NEG brave join.in.doing think join.in.doing make because feel COMP self know less more.than

เจ้าหน้าที่ ของ รัฐ และ มี ใ้ หน้าที่ ของ ตน ที่ จะ เข้า ไป ทำ อย่าง
câwnáathii khwóng rád lé? mí cháj náathii khwóng ton thii cà? khâw paj tham jáaŋ
official POSS state and NEG be.so duty POSS self COMP IRREAL enter go make in.manner.of

นั้น
nán
that.(AdN)

“they are not confident in their ability to participate in the planning and implementing (of education) since they feel that they know less than government officials, and that it is not their duty to be involved in these ways.”

- Q A7) ทำไมชุมชนไม่กล้าร่วมคิดร่วมทำ ‘Why are people in communities reluctant to join in planning and implementing (education)?’

(new paragraph)

ST2.11 ความ เินเฉย ของ ชุมชน ที่ มี ต่อ การ ศึกษา เป็น อันตราย
khwaam mæon chǝoj khwóng chumchon thii mii tǝw kaan sygsáa pen ʔantaraaj
NOM turn.away be.indifferent POSS assembly REL have towards NOM study be dangerous

อย่าง ยิ่ง ต่อ การ พัฒนา ชาติ บ้าน เมือง และ การ ปกครอง ใน ระบบ
jáaŋ jǝj tǝw kaan phádtanaa cháad báan myaŋ lé? kaan pògkhrwǝŋ naaj rabwǝb
in.manner.of extreme towards NOM develop nation village city and NOM govern in system

ประชาธิปไตย
prachaathíbpataj
democracy

“This indifference on the part of local communities toward education is very dangerous with regard to the development and the democratic governing of the nation...”

- Q A8) ความเินเฉยของชุมชนที่มีต่อการศึกษาเป็นอันตรายต่ออะไร ‘Indifference on the part of people in communities regarding education is dangerous in relation to what?’

ST2.12 เพราะ ลำพัง เจ้าหน้าที่ ของ รัฐ ไม่ อาจ ทำ สำเร็จ ได้ ถ้า ชุมชน ไม่ ให้
 phr3? lamphaŋ cāwnāathīi khvōŋ rād māj ʔaad tham sāmrēd dāj thāa chumchon māj hāj
because by.oneself official POSS state NEG might make succeed able if assembly NEG give

ความ ร่วม มือ
 khwaam rūam myy
NOM join.in.doing hand

“because the government (lit. government official = teacher) alone might not be able to complete the task without participation from local communities.”

Q B7) ถ้าชุมชนไม่ร่วมมือจะมีผลต่อเจ้าหน้าที่รัฐบาลอย่างไร ‘If local communities don’t assist, what impact will that have on government workers?’

ST2.13 เกี่ยว กับ เรื่อง นี้ กรม การ ศึกษา นอก โรงเรียน ตระหนัก เห็น ความ
 kiaw kàb rýaŋ nii krom kaan sýgsāa nōŋ roongrian tranàg hén khwaam
concern with subject this.(AdN) department work study outside school realize.(eleg) see NOM

สำคัญ ของ การ ศึกษา
 sāmkan khvōŋ kaan sýgsāa
important POSS work study

“The Department of Informal Education (lit. education outside schools) is aware of the importance of education...”

Q B8) กรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นห่วงเรื่องอะไร ‘What is the Department of Informal Education concerned about?’

Q A9) ใครเห็นความสำคัญของการศึกษา ‘Who is aware of the importance of education?’

ST2.14 และ พยายาม ที่ จะ ดึง ชุมชน ให้ เข้า มา ร่วม รับผิดชอบ ใน การ
 lé? phajaajaam thii cà? dyŋ chumchon hāj khāw maa rūam rábphidchvōb naj kaan
and attempt COMP IRREAL pull assembly so.that enter come join.in.doing responsibility in NOM

จัด การ ศึกษา เพื่อ ชุมชน ของ ตน ด้วย วิธี การ ต่าง ๆ
 càd kaan sýgsāa phya chumchon khvōŋ ton dūaj wíthii kaan tàaŋ (redup)
arrange NOM study BEN assembly POSS self also method work different REDUPL

“and is endeavouring to draw communities into sharing in the responsibility of organizing education within their own communities by various means.”

Q B9) ให้ชุมชนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเพื่อใคร ‘They want communities to take some responsibility for whose education?’

ST2.15 ตัวอย่าง เช่น ชัก นำ ให้ ชาว บ้าน สร้าง ที่ อ่าน หนังสือ ของ หมู่ บ้าน
 tua jàaŋ chèn cháŋ nam háj chaaw bāan sǎaŋ thii ?àan naŋsýy khǎwŋ mùn bāan
self in.manner.of such.as pull lead so.that people village build place read book POSS group village

สร้าง ศูนย์ การ เรียน ชุมชน สร้าง พิพิธภัณฑ์ ห้าง ถิ่น
 sǎaŋ sūn kaan rian chumchon sǎaŋ phípíhíthaphan thǎwŋ thìn
build center NOM study assembly build museum area locality

“For example, (the Dept.) is encouraging villagers to build village reading rooms, community educational centers, and local museums.”

Q B10) ชักนำให้ชาวบ้านทำอะไร ‘What are they encouraging villagers to do?’

ST2.16 ใน ขณะ ที่ ทาง การ มี หน้า ที่ สนับสนุน งบประมาณ ค่า หนังสือพิมพ์ และ จัด
 naj khanǎ? thii thaaŋ kaan mii nǎathii sanǎb sanǎn ɲǎbpramaan khǎa naŋsýyphim lé? càd
in time REL way work have duty support encourage budget cost newspaper and arrange

หา หนังสือ ให้ อีก ส่วน หนึ่ง นอก เหนือ จาก ที่ ชาว บ้าน บริจาค กัน เอง
 hǎa naŋsýy háj ʔiŋ sùn nýŋ nǎwŋ nǎa càaŋ thii chaaw bāan bǎwricàaŋ kan ?eeng
look.for book for another part one outside above from REL people village donate mutually oneself

“while the government is providing funds for the purchase of newspapers and is arranging to find additional books (lit. another portion of books) for communities apart from those that the villagers donate themselves.”

Q A10) ทางการมีหน้าที่สนับสนุนอะไร ‘What is the government providing?’

Q B11) หนังสืออีกส่วนหนึ่งมาจากไหน ‘Where are the additional books (lit. another portion of books) coming from?’

(new paragraph)

ST2.17 นอก จาก นี้ ยัง ดึง คน ใน ชุมชน ให้ เข้า มา มี บทบาท ใน การ
 nǎwŋ càaŋ níi jaŋ dyŋ khon naj chumchon háj khǎw maa mii bǎdbǎad naj kaan
outside from this.(AdN) yet pull person in assembly so.that enter come have role in NOM

จัด การ ศึกษา ด้วย วิธี ต่าง ๆ
 càd kaan sýŋsǎa dǎaj wíthii làaŋ (redup)
arrange NOM study also method different REDUPL

“In addition, (the Dept.) is also drawing people from local communities to take on various roles in organising education.”

Q A11) ชุมชนมีส่วนร่วมในการศึกษาอย่างไร ‘What part do people from local communities have in education?’

ST2.18 เช่น ให้ เยาวชน รุ่น ใหม่ ที่ มี การ ศึกษา สูง มา เป็น ครู อาสาสมัคร
 chên háj jawwa chon rún màj thii mii kaan sýgsáa súnṅ maa pen khruu ?aasáasamàg
such.as get.to.do youthful people period new REL have NOM study high come be teacher volunteer

ใน ชุมชน
 naj chumchon
in assembly

“For example, having young people who have attained higher levels of education to do volunteer teaching within their communities,”

- Q A12) ให้ใครมาเป็นครูอาสาสมัคร ‘Who are they getting to do volunteer teaching?’
- Q B12) ให้เยาวชนที่มีการศึกษาสูงมาทำอะไร ‘What are they having young people with higher education do?’

ST2.19 เชิญ ผู้ รู้ มา เป็น ครู สอน วิชาชีพ
 chœn phnú rún maa pen khruu sǎon wíchaachíib
invite person know come be teacher teach vocational.training

“inviting people with skills to come and provide vocational training,”

- Q A13) เชิญผู้รู้มาทำอะไร ‘What are they inviting people with skills to come and do?’
- Q B13) เชิญใครมาสอนวิชาชีพ ‘Who are they inviting to teach vocational training?’

ST2.20 เพิ่ม บทบาท ของ พระสงฆ์ ใน การ รวม กลุ่ม ชาว บ้าน จัด กิจกรรม การ
 pháom bǎadbáad khǎwṅ phráasǎṅ naj kaan ruam klùm chaaw báan càd kídcaam kaan
increase role POSS monk in NOM combine group people village arrange deeds NOM
 ศึกษา ต่าง ๆ เป็น ต้น
 sýgsáa tàaṅ (redup) pen tón
study different REDUPL be example

“increasing the role of monks in bringing villagers together to organize different educational programs, etc.”

- Q A14) ใครเป็นผู้รวมกลุ่มชาวบ้าน ‘Who is (taking the role of) getting groups of villagers to work together?’
- Q B14) จะให้พระสงฆ์ทำอะไร ‘What do they want monks to do?’

(new paragraph)

ST2.21 เห็น ความ พยายาม ของ กรม การ ศึกษา นอก โรงเรียน อย่าง นี้
 hén khwaam phajaajaam khwóng krom kaan sygsáa nǝwng roongrian jàaŋ níi
 see NOM attempt POSS department work study outside school in.manner.of this. (AdN)

แล้ว ภาพ ฝัน ที่ หลาย คน อยาก เห็น คือ ภาพ ที่ ชุมชน เข้า มา
 léew pháab fǎn thii láaj khon jàag hén khyy pháab thii chumchon khâw maa
 already condition dream REL many person want see consist.of condition REL assembly enter come

จัด ดำเนิน การ และ บริหาร การ ศึกษา ให้ ลูก หลาน ของ เขา อย่าง
 càd damnǝn kaan lé? boorihǎan kaan sygsáa hâj núug láan khwóng khâw jàaŋ
 arrange proceed.(roy) work and administer NOM study for child grandchild POSS 3.HUM in.manner.of

ถ้วน ทั่ว
 thǝan thǝa
 accurate complete

“Having seen these efforts of (the Dept.) of Informal Education, the dream of many people is to see situations in which communities get thoroughly involved in the running and administration of their children’s education,”

Q A15) หลายคนอยากให้ชุมชนทำอะไร ‘What is it that many people are wanting communities to do?’

Q B15) ชุมชนจะจัดการเรียนให้กับใคร ‘Communities are to manage whose education?’

ST2.22 เด็ก ใน หมู่ บ้าน ได้ เรียน รู้ สิ่ง ต่าง ๆ อย่าง หลาก หลาย เหมือน เด็ก
 dèg naj mùn bǎan dǎj rian rǝn sǝng tǎang ʔ (redup) jàaŋ làag láaj mǝan dèg
 child in group village able study know thing different REDUPL in.manner.of abundant many same child

ใน เมือง ใหญ่
 naj myaŋ jǎj
 in city large

“children in villages are able to learn a broad variety of things just like children in large cities,”

ST2.23 ชาว ชนบท รุ่น ใหม่ มี ความ รู้
 chaaw chonnabòd rǝn mǎj mii khwaam rǝn
 people country period new have NOM know

“young people in rural areas acquire learning,”

ST2.24 และ ลูก หลาน มี ความ อบอุ่น ใน ครอบครัว และ ถิ่น เกิด
 lé? núug láan mii khwaam ʔòbʔùn naj khrǝwbkhrua lé? thǝn kǝòd
 and child grandchild have NOM warm in family and locality happen

“and children are close to their families and their home communities.”

Q A16) ลูกหลานจะเป็นอย่างไร ‘What is the impact on children?’

ST2.25 ผีน เหล่า นี้ จะ ประสบ ความ สำเร็จ ลง ได้ ด้วย ดี ถ้า ทุก ฝ่าย
fǎn làw nǐi cà? prasòb khwaam sǎmrèd loŋ dǎj dǎj dii thǎa thúg thǎj
dream group this.(Adv) IRREAL encounter NOM succeed descend able also good if all side

ร่วม มือ กัน
ruam myy kan
join.in.doing hand mutually

“These dreams can be brought about if all parties work together.”

Q B16) สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้อย่างไร ‘How can all these things be made to happen?’

PAYAP UNIVERSITY

Appendix IV. Text ST3

Written by Chatchai Chayarun, adapted and recorded Sept. 18, 1993 by Watsana Doklamiyai

ST3.1 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรง มี พระราช
 sǒmdèdphráthéēbrádtaná?ráadchásùdaa sajjáambaromráadchakùmaarii sǒng mii phráráad
 (Princess'.name) (Princess'.name) PTCL.(roy) have PTCL.(roy)

ดำริ เมื่อ วัน ที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2530 ณ พระตำหนัก จิตรลดาภิเษก
 damrì myá wan thii 27 meesǎajon phoo.sǒw 2530 ná? phrá?tamnǎg cìdladaarahǒotháan
 plan.(eleg) when day REL 27 April Buddhist.era 2530 at palace Chitrlada

“On April 25, 2530 at Chitrlada Palace, Princess Sririndhorn proposed plans...”

Q B1) สมเด็จพระเทพฯ ทรงพูดที่ไหน ‘Where did Princess Sririndhorn speak?’

ST3.2 ให้ จัด โครงการ ฝึก อาชีพ ให้ แก่ นักเรียน ของ โรงเรียน ตำรวจ ตระเวน
 háj càd khroongkaan fýg ?aachiib háj kèe nágrian khǒwng roongrian tamruad traween
 so.that arrange project practice occupation for to student POSS school police patrol

ชายแดน
 chaaj deen
 border boundary

“to organize a project for vocational training for students from Border Patrol Police schools.”

Q A1) สมเด็จพระเทพฯ ทรงให้ทำอะไร ‘What did the Princess have done?’

Q B2) สมเด็จพระเทพฯ ทรงจัดโครงการฝึกอาชีพให้แก่ใคร ‘Who was the vocational training program that the Princess organised intended for?’

ST3.3 ทาง หน่วยงาน ได้ ดำเนิน การ จัด ทำ โครงการ ศูนย์ ฝึก อบรม
 thaang nùaj ñaan dǎj damnǒon kaan càd tham khroongkaan sǔn fýg ?ǒbrom
 way unit work PAST proceed.(roy) NOM arrange make project center practice train

เกษตรกรรม แบบ ประณีต
 kasèedtrakam bèeb praníid
 agriculture style precise

“Officials have made arrangements to build a comprehensive agricultural training center...”

Q A2) ทางกรมได้จัดทำอะไร ‘What did the government arrange to have done?’

Q B3) เขาจะทำการฝึกอบรมเกษตรกรรมแบบไหน ‘What was the agricultural training program that they organised like?’

ST3.4 เพื่อ สนับสนุน โครงการ ฝึก อาชีพ นักเรียน โรงเรียน ตำรวจ ตระเวน ชาย
 phǎa sanàb sanǔn khroonkaan fǐy ʔaachǐib nágrǐan roongrǐan tamrúad traween chaaj
in.order support encourage project practice occupation student school police patrol border

แดน ตาม พระราช ดำริ
 deen taam phráráad damrǐ
boundary following PTCL(roy) plan.(eleg)

“that can be used for the vocational training project for students from Border Patrol Police schools, in accordance with the Princess’ plans.”

Q A3) เขาจะจัดโครงการศูนย์ฝึกอบรมเกษตรเพื่ออะไร ‘Why are they organising an agricultural training center?’

ST3.5 โดย ทดลอง ทำ การ อบรม ให้ แก่ นักเรียน โรงเรียน ตำรวจ ตระเวน ชาย แดน
 dooj thódlɔwɔŋ tham kaan ʔòbrom háj kǎe nágrǐan roongrǐan tamrúad traween chaaj deen
by experiment make NOM train for to student school police patrol border boundary

“As a pilot project, training of students in Border Patrol Police schools has been conducted...”

Q A4) ทางการลองทำการอบรมให้แก่ใคร ‘Whom did the government try out providing training for?’

Q B4) ทางการลองทำอะไรให้แก่นักเรียน ‘What did the government try doing for students?’

ST3.6 ใน พื้น ที่ ของ กองบังคับการ ตำรวจ ตระเวน ชาย แดน ภาค 2 ที่ ตำบล
 naj phǎyn thǐi khǔwǎŋ kwɔŋbaŋkhábkāan tamrúad traween chaaj deen phǎag 2 thǐi tambon
in surface place POSS milit.headquarters police patrol border boundary region 2 at precinct

ห้วยยาง อำเภอ กระนวน จังหวัด ขอนแก่น ตั้งแต่ ปี 2526
 hǔaj.jaŋ ʔamphǎe kranuan caŋwàd khǔwǎnkǎen táŋtǎe pii 2526
Huay.Yang district Kranuan province Khonkaen since year 2526

“on the compound of the Border Patrol Police Division 2 headquarters in Huay Yang, Amphoe Kranuan, Khonkaen since 2536...”

ST3.7 ซึ่ง ได้ ประสบ ความ สำเร็จ ใน การ ให้ ความ รู้ ด้าน การ เกษตร แบบ ครบ
 syŋ dǎj prasòb khwaam sǎmrèd naj kaan háj khwaam rúu dāan kaan kasèed bǎeb khrób
REL able encounter NOM succeed in NOM give NOM know side work land style complete

วงจร ใน ระดับ หนึ่ง
 wɔŋkwɔn naj radǎb nǔyŋ
circuit in level one

“which has been successful in providing knowledge of a form of self-sustaining agriculture.”

Q A5) การลองทำให้การอบรมมีผลอย่างไร ‘What was the outcome from the pilot training program?’

(new paragraph)

ST3.11 ใน ปี 2534 กองบัญชาการ ตำรวจ ตระเวน ชายแดน ได้ ทำ การ สำรอง
náj pii 2534 kooṅbanchaakaan tamrúad traween chaaj deen dáj tham kaan sāmruad
in year 2534 milit.headquarters police patrol border boundary PAST make NOM explore

ความ เป็น ไป ได้ ของ พื้น ที่ ที่ จะ จัด ตั้ง ศูนย์ ฝึก อาชีพ ของ
khwaam pen paj dáj khwóng phýyn thii thii cà? càd tâng sūn fýg ?aachhīb khwóng
NOM be go able POSS surface place REL IRREAL arrange establish center practice occupation POSS

แต่ ละ กองบังคับการ ตำรวจ ตระเวน ชายแดน ภาค
tèe lá? kooṅbanḡkhábkaan tamrúad traween chaaj deen pháag
but each milit.headquarters police patrol border boundary region

"In 2534, officials of the Border Patrol Police began to explore the potential of sites for the building of the vocational training centers within each police division,"

Q A8) ต.ช.ต. ได้หาอะไร ‘What did the Border Patrol Police look for?’

Q B8) ต.ช.ต. ได้หาที่ตั้งศูนย์ฝึกอาชีพที่ไหนบ้าง ‘Where did the Border Patrol Police look to find a site to build a (the) vocational training center?’

ST3.12 และ พบ ว่า โครงการ เกษตร แม่แตง บ้าน ปางกว้าง ตำบล อินทนิล
lé? phób wáa khroongkaan kasèed mée.teeṅ bāan paṅkwāṅ tambon ?inthakhīn
and encounter COMP project land Mae.Taeng village Pang.Kwang precinct Inthakil

อำเภอ แม่แตง จังหวัด เชียงใหม่ มี ความ พร้อม เนื่องจาก ได้ มี การ
?amphoe mée.teeṅ caṅwàd chianṅmāj mii khwaam phróm nýaṅ càag dáj mii kaan
district Mae.Taeng province Chiang.Mai have NOM ready since since able have NOM

ดำเนิน การ เกี่ยว กับ การ ฝึกอบรม การ แจกจ่าย ผลิตภัณฑ์ ทาง
damnəon kaan kiaw kàb kaan fýg ?òbrom kaan càeg càaj phalid phón thaag
proceed.(roy) work concern with NOM practice train NOM distribute distribute manufacture result way

การ เกษตร ให้ แก่ ประชาชน อยู่ บ้าง แล้ว
kaan kasèed háj kèe prachaachon jūn bāaṅ léew
work land for to public INCOMPLETELY some already

"and it was found that the Mae Taeng Agricultural project in Pang Kwang, Inthakil municipality, Amphoe Mae Taeng, Chiang Mai was ready since some of the (development) work had already been done for the training and the distribution of the agricultural products. "

Q A9) เขาจะเอาผลิตผลของโครงการไปทำอะไร ‘What are they going to do with the products from the project?’

Q B9) เขาพบว่าโครงการเกษตรที่แม่แตงมีความพร้อมเพราะอะไร ‘Why did they decide that the agricultural project at Mae Taeng was sufficiently prepared?’

ST3.13   สิ่ง   ได้   เ่ง   ดำเนิน   การ   ใน   การ   ปรึษา   ปรุ่ง   สถานภาพ   ทาง   ภายภาพ
 .   cyŋ   dâj   rəŋ   damnoən   kaan   naj   kaan   prâb   pruj   sathãanaphãab   thaaj   kaajjphãab
consequently   PAST   hurry   proceed.(roy)   work   in   NOM   fine   combine   condition   way   physical

ของ   โครงการ   เกษตร   แม่แตง
 khwəŋ   khroongkaan   kasəed   mæe.teeŋ
POSS   project   land   Mae.Taeng

“Therefore, preparation of the facilities for the Mae Taeng Agricultural Project was expedited...”

Q B10) ได้รับทำอะไร ‘What did they hurry up and do?’

ST3.14   เพื่อ   รวบรวม   รับ   โครงการ   ศูนย์   ฝึก   อาชีพ
 phýa   roovŋ   ráb   khroongkaan   sūn   fýg   ?aachíib
in.order   collect   receive   project   center   practice   occupation

“so that the project could be opened.”

Q A10) เตรียมสถานที่เพื่ออะไร ‘Why did they work to prepare the site?’

ST3.15   ทั้ง   นี้   โดย   ได้   รับ   การ   สนับสนุน   อย่าง   ดี   ยิ่ง   จาก   หน่วย
 tháŋ   ní   dooj   dâj   ráb   kaan   sanâb   sanún   jãaŋ   díi   jìŋ   càag   nùaj
all   this.(AdN)   by   obtain   receive   NOM   support   encourage   in.manner.of   good   extreme   from   unit

ราชการ   และ   ภาค   เอกชน
 ráadchakaan   lé?   pháag   ?èegkachon
government.service   and   part   individual

“All of this has happened with the great support of government departments as well as private individuals...”

Q A11) ได้รับการสนับสนุนจากใคร ‘Who did they receive support from?’

ST3.16   จน   กระทั่ง   ศูนย์   ฝึก   อาชีพ   แห่ง   นี้   มี   ความ   พร้อม   ที่   จะ
 con   kratháŋ   sūn   fýg   ?aachíib   hēŋ   ní   mii   khwaam   phrúom   thii   cà?
so.that   until   center   practice   occupation   place   this.(AdN)   have   NOM   ready   COMP   IRREAL

ดำเนิน   งาน   เพื่อ   สนอง   พระมหา   กรุณาธิคุณ   อัน   มี   ต่อ   นักเรียน   ใน
 damnoən   ŋaan   phýa   sanwəŋ   phrámahãa   karunaathikun   ?an   mii   wəw   nágrian   naj
proceed.(roy)   work   in.order   answer.(eleg)   PTCL.(roy)   kindness.(eleg)   REL   have   towards   student   in

โรงเรียน   ตำรวจ   ตระเวน   ชาย   แดน   ต่อ   ไป
 roongrian   tamruad   traween   chaaj   deen   wəw   paj
school   police   patrol   border   boundary   continue   go

“with the result that this vocational training center is ready to proceed in its objectives in response to the continuing kindness (extended by Her Royal Highness) toward students in schools of the Border Patrol Police.”

Q B11) การตั้งศูนย์ทำตามความต้องการของใคร ‘The development of the center is being done in accordance with whose wishes?’

Appendix V. Text ST4

Authored and recorded Sept. 18, 1993 by Watsana Doklamyai

ST4.1 เรา โชค ดี มาก ที่ ได้ ตาม เพื่อน ชาว ต่าง ประเทศ ไป รับ เสด็จ
raw chòog dii mâag thii dâj taam phýan chaaw tàang prathêed paj ráb sadèd
ISg luck good much COMP able following friend people different country go receive go.(roy)

สมเด็จพระเทพฯ ที่ โรงเรียน ด.ช.ด. ที่ อำเภอ แม่แตง!
sòmdèdphráthêeb thii roongrian taw.choo.doo thii ʔamphaa mǎe.tɛɛŋ
(Princess'.name) at school Border.Patrol at district Mae.Taeng

"I'm so lucky that I was able to go with some foreign friends to greet Princess Sirindhorn at the Border Patrol Police school in Amphoe Mae Taeng!"

Q A1) เขาตามใครไป 'Who did she go with?'

Q B1) เขาไปรับใคร 'Whom did she go to receive?'

ST4.2 พอ ไป ถึง ก็ เห็น ข้าราชการ แต่ง เครื่อง แบบ สี ชาว เต็มยศ อยู่
phoo paj thýŋ kǐ hǎn khâarâadchakaan tɛŋ khryáŋ bɛeb sǐi kháaw tem jód jùu
just.as go reach consequently see govt.official arrange gear style color white full rank be.at

ตาม จุด ต่าง ๆ
taam cùd tàang (redup)
following point different REDUPL

"When we got there, there were high ranking government officials in various places wearing white uniforms."

Q A2) ข้าราชการแต่งตัวอย่างไร 'How were the government officials dressed?'

Q B2) ข้าราชการอยู่ที่ไหน 'Where were the government officials?'

ST4.3 มี คน มาก มาก ทั้ง ชาว บ้าน ชาว เขา นักเรียน นั่ง เรียง แถว
mii khon thǎag maaŋ thǎŋ chaaw bâan chaaw khǎw nágrían nǎŋ riang thǎw
have person much much all people village people mountain student sit put.in.order line

รับ เสด็จ
ráb sadèd
receive go.(roy)

"There were lots and lots of people--locals, hill tribe people and students--sitting in neat rows to greet the Princess."

Q A3) ใครมารับเสด็จ 'Who came to receive the Princess?'

ST4.4 ก่อน ที่ พระองค์ จะ เสด็จ มี หลาย คน เดิน ไป โน่น มา นี้ พูดคุย
 kǝon thii phráʔoŋ cǎʔ sadèd mii láaj khon dǝon paj nǝon maa nǝi phǝud khuj
before COMP 3.(roy) IRREAL go.(roy) have many person walk go there come this.(ProN) talk chat

กัน บ้าง
 kan bǎaŋ
mutually some

“Before the Princess arrived, there were lots of people going and coming and talking together.”

Q A4) มีหลายคนทำอะไร ‘There were lots of people doing what?’

ST4.5 แต่ พอ เห็น ขบวน รถ เสด็จ เข้า มา ทุก คน ก็ นั่ง เรียง แถว
 èe phǝw hǝn khabuan rǝd sadèd khǎw maa thúg khon kǝ nǝng riang thǝw
but just.as see CLFR vehicle go.(roy) enter come all person consequently sit put.in.order line

เป็น ระบบ โบก ธงชาติ
 pen rablab bǝoŋ thoŋ cháad
be system wave flag nation

“But when the royal procession drove up, everybody went to their seats and started waving flags.”

Q B3) ทุกคนนั่งอย่างไร ‘How was everybody sitting?’

ST4.6 เรา รู้สึก ว่า ทุก คน รวม ทั้ง ตัว เรา เอง ตื่นเต้น และ ดีใจ มาก ที่ จะ ได้
 raw núusǝg wǎa thúg khon ruam thǎŋ tua raw ʔeeng tǝyntǝn léʔ diicaj máaŋ thii cǎʔ dǎj
1Sg feel COMP all person combine all self 1Sg oneself excited and glad much COMP IRREAL able

เห็น สมเด็จพระเทพฯ อย่าง ใกล้ชิด
 hǝn sǝmdèdphráthǝeb jǎaŋ klǎj chíd
see (Princess'.name) in.manner.of close close

“I felt that everybody, including me, was excited and very happy to be able to see Princess Sirindhorn in person.”

Q B4) ทำไมทุกคนตื่นเต้นและดีใจ ‘Why was everybody excited and happy?’

Q A5) ทุกคนรู้สึกอย่างไร ‘How did everybody feel?’

(new paragraph)

ST4.7 เมื่อ พระองค์ เสด็จ มา ถึง ก็ ทรง ทำ พิธี ทาง ศาสนา
 mǝa phráʔoŋ sadèd maa thǝŋ kǝ sǝŋ tham phǝthii thaag sǎasanǎa
when 3.(roy) go.(roy) come reach consequently PTCL.(roy) make ceremony way religion

“When the Princess arrived, she participated in a religious ceremony.”

Q B5) ท่านทรงทำอะไร ‘What did the Princess do?’

ST4.8 จาก นั้น ก็ ทรง เปิด ศูนย์ ฝึก อาชีพ ของ โรงเรียน ด.ช.ด.
 càag nán kǐ sɔŋ pǎəd sǔun fǐy ʔaachǐib khǔwŋ rooŋrian ɔw.chɔw.dɔw
from that.(AdN) consequently PTCL.(roy) open center practice occupation POSS school Border.Patrol

อำเภอ แม่แตง
 ʔamphɔw mǎe.tɛɛŋ
district Mae.Taeng

“After that, she officially opened the vocational training center of the Mae Taeng Border Patrol Police school.”

- Q A6) ท่านทรงเปิดอะไร ‘What did the Princess open?’
- Q B6) ศูนย์ฝึกอาชีพของใคร ‘Whose vocational training center is it?’

ST4.9 แล้ว ก็ มอบ เหรียญ ที่ระลึก ให้ กับ ข้าราชการ และ ผู้ บริจาค เงิน
 léew kǐ mǔwɔb nǎn thǐi rǎlyŋ hǎj kǎb khǎarǎadchakaan lé? phǔu bwɔricàag ŋɔn
finished consequently present coin REL recall give with govt.official and person donate money

ช่วย โครงการ
 chǔaj khrooŋkaan
help project

“Then she presented medallions to the government officials and people who donated money to help the project.”

- Q A7) ท่านทรงให้อะไร ‘What did the Princess give to people?’
- Q B7) ท่านทรงให้ใคร ‘Whom was the Princess giving things to?’

ST4.10 จาก นั้น พระองค์ ก็ เสด็จ เยี่ยม ตาม จุด ต่าง ๆ ซึ่ง จะ เป็น
 càag nán phrǎʔoŋ kǐ sǎdèd ʔǐam taam cùd ðǎaŋ (redup) sɔŋ cǎ? pɛn
from that.(AdN) 3.(roy) consequently go.(roy) visit following point different REDUPL REL IRREAL be

บอร์ด แสดง เกี่ยว กับ ราย ละเอียด ของ โครงการ
 bwɔd sǎdɛɛŋ kǐaw kǎb raaj laʔǐad khǔwŋ khrooŋkaan
billboard express concern with list detailed POSS project

“After that, she proceeded to various stations where there were displays describing the details of the project.”

- Q A8) ท่านทรงเยี่ยมที่ไหน ‘Where did the Princess go?’
- Q B8) ตามจุดต่าง ๆ มีอะไร ‘What was there at the different stations?’

ST4.11 ทรง พูดคุย กับ ประชาชน ที่ มา รับ เสด็จ
 sɔŋ phǔud khuj kǎb prachaachon thǐi maa rǎb sǎdèd
PTCL.(roy) talk chat with public REL come receive go.(roy)

“She spoke with the people that had come to greet her.”

- Q A9) ท่านได้พูดคุยกับใคร ‘Whom did the Princess talk to?’

ST4.12 พวก แม่ บ้าน ต.ช.ด. และ ทหาร แต่ง เครื่อง แบบ บาง ท่าน ก็
 phúag mée bāan taw.chaw.daw lé? thaháan tɛŋ khryaŋ bɛɛb baan thān kǐ
 group mother house Border.Patrol and soldier arrange gear style some 3.HUM.(eleg) consequently

แต่ง ชุด พื้น เมือง ดู แล้ว สวย มาก
 tɛŋ chúd phýyn myaŋ duu léew sǎj mǎag
 arrange outfit surface city look already pretty much

“The wives of the Border Patrol Police and the soldiers wore uniforms; some people wore traditional Thai outfits that were very beautiful.”

Q B9) คนที่มารับเสด็จแต่งตัวอย่างไร ‘How were the people that came to receive the Princess dressed?’

ST4.13 เขา จะ มอบ ดอกไม้ งานฝีมือ ต่าง ๆ และผัก ผลไม้ แต่
 kháw cà? tǎwɔb dǔwɔgmǎaj ŋaan mǐmɔy tǎaŋ (redup) lé? phàg phǎnlamǎaj dɛɛ
 3.HUM IRREAL present flower work craftsmanship different REDUPL and vegetables fruit towards

พระองค์
 phrá?oŋ
 3.(roy)

“They had flowers, handicrafts and fruits and vegetables to present to the Princess.”

- Q A10) เขาให้อะไรท่านบ้าง ‘What did the people give to the Princess?’
- Q B10) เขาให้ของใคร ‘Whom did they give things to?’

(new paragraph)

ST4.14 พวก เขา ยืน อยู่ จุด ท้าย สุด
 phúag raw jyyn jùu cùd thǎaj sùd
 group IPl stand be.at point rear end

“My friends and I stood at the last station.”

- Q B11) เขาอยู่ตรงไหน ‘Where were they?’

ST4.15 พอ พระองค์ เสด็จ มา ถึง ผู้ หญิง ก็ จะ ถอน สายบัว ผู้ ชาย
 phaw phrá?oŋ sadɛd maa thýŋ phún jǐŋ kǐ cà? thǎwɔn sǎaj bua phún chaaj
 just.as 3.(roy) go.(roy) come reach person female consequently IRREAL pull.up line lotus person male

ก็ ไ้ง คำ นับ
 kǐ khǎwɔŋ kham nǎb
 consequently bent word count

“When the Princess arrived, the women curtsied and the men bowed.”

- Q A11) พอท่านมาถึง ผู้หญิงทำอะไร ‘What did the women do when the Princess arrived?’
- Q B12) พอท่านมาถึง ผู้ชายทำอะไร ‘What did the men do when the Princess arrived?’

ST4.16 เรา รู้สึก ตื่นเต้น และ ประโมทย์ มาก ที่ ได้ มา เห็น ตัว จริง ของ พระองค์ อย่าง
 raw rúusýg tÿyntên lé? plÿymcaj mâag thîi dâj maa hên tua cing khwóng phrá?oŋ jàaŋ
 1Sg feel excited and delighted much COMP able come see self true POSS 3.(roy) in.manner.of

ใกล้ ชิด
 klâj chíd
 close close

"I am so excited and delighted that I was able to be there to see the Princess in person and so close."

- Q A12) ทำไมเธอรู้สึกตื่นเต้น 'Why did she feel so excited?'
- Q B13) เธอรู้สึกอย่างไร 'How did she feel?'

ST4.17 ถึงแม้ จะ ไม่ได้ พูด กับ พระองค์ เลย แต่ ก็ เห็น ท่าทาง ที่ เป็น
 thÿng cà? mâj dâj phúud kâb phrá?oŋ loej tée kǐ hên thâathaŋ thîi pen
 reach IRREAL NEG able talk with 3.(roy) exceedingly but consequently see bearing REL be

กัน เอง และ สาย ตา ที่ พระองค์ มอง พวก เรา ทำให้ เรา รู้ ว่า พระองค์
 kan ʔeŋ lé? sǎaj taa thîi phrá?oŋ moŋ ɔwə raw tham háj raw rúu wâa phrá?oŋ
 mutually oneself and line eye REL 3.(roy) look.at group 1Pl make so.that 1Sg know COMP 3.(roy)

รัก ประชาชน ของ พระองค์ มาก
 rág prachaachon khwóng phrá?oŋ mâag
 love public POSS 3.(roy) much

"Even though I couldn't say anything at all to the Princess, I could still see her casual manner toward us and the way she looked at us. That let me know that the Princess loves the people very much."

- Q A13) ท่าทางท่านเป็นอย่างไร 'What was the Princess' manner like?'
- Q B14) ทำไมเธอรู้ว่าท่านรักประชาชน 'How did she know that the Princess loves the people?'

ST4.18 เรา กลับ มา ด้วย ความ สุข และ ยัง นึก ถึง วัน นี้ อยู่ เสมอ
 raw klàb maa dâj khwaam sùg lé? jaŋ nýg thÿng wan níi jùu samǎo
 1Sg turn.back come also NOM happy and yet think reach day this.(AdN) INCMPLTV always

"I left feeling very happy, and I will remember that day always."

Q A14) เธอรู้สึกอย่างไร 'How did she feel?'